

CERKVENI GLASBENIK.

Organ Cecilijinega društva v Ljubljani.

Izhaja po enkrat na mesec in velja za celo leto z muzikalno prilogo vred 4 krone,
za ude Cecilijinega društva in za cerkve ljubljanske školje 3 krone.

Vredništvo in upravnništvo Komenskega (Poljske) ulice št. 12.

O zboljšnji organistovske plače.

Spisal Fran Bernik.

(Dalje.)

II. Cerkev in občina. Hans Krenn je tožil na že poprej imenovanem občnem zboru na Dunaju, da je posebno to težko dandanes, ker se ne vé, kdo da ima za organista skrbeti, občina ali cerkev. Je pa res tako. Po naši sodbi kolikor toliko obé. Saj pride na isto. Plačuje vedno eno in isto: ljudstvo. Vender bi bilo želeti, da se pri eventualni ureditvi tudi v tem oziru napravi edinost, katere sedaj ni. Po mnogih krajih skrbi občina, po drugih cerkev. Dobro bi tudi bilo in je močno želeti, ko bi mesto bire, ki je že dandanes tako nestalna in negotova, bila vsa plača kar v denarju, ako ni seveda proste bire. In sicer naj bi bila ta denarna plača razdeljena kar po hišnih številkah, različno seveda gledé na to, jeli kdo gostač, $\frac{1}{4}$ zemljak, $\frac{1}{2}$ zemljak i. t. d.

Vender pa ljudstva samega pri kakem zboljševanju nikakor ne kaže obremenovati. Saj je ono že itak obremenjeno, da nikamor ne more. Tu mora poseči država sama vmes. Koliko milijonov verskega zaklada je ravno ona ugrabila! Ali se ne bi torej v tem oziru dalo kaj ukreniti? Ali ne bi bilo umestno, ko bi se tudi v državnem zboru stvar kako spravila v razgovor?

III. Posebno važen faktor pri vsem tem pa je župnik sam, ker je rector ecclesiae. Zakaj? Kakor on z organistom, tako ima tudi organist ravno ž njim največ opraviti, nanj je navezan. Ni čuda torej, da ravno njegovo občevanje močno vpliva, kakor na druge, tako posebno tudi na organista. Ako je plača tudi slaba in majhna, pa je župnik dober, organistu naklonjen, ga podpira, organist bo to čutil in bo veliko lažje opravljal svojo službo. Nasprotno pa mu tudi pri veliki in dobri plači neprestano ostro in rezko obnašanje njegovega šefa jemlje veselje. Exempla docent. In zraven tega je ravno župniku kot voditelju fare mogoče na toliko načinov že sedaj kolikor toliko zboljšati organistovo stanje, in to tako, da tega nihče ne čuti, da nikogar s tem ne obremeni.

Ker je posebno ta točka za dejanske razmere najvažnejša, oglejmo si nekoliko bliže, na kaj je treba župniku gledati, da bo njegovo delovanje tudi nasproti organistu zares socialno.

1. Pred vsem naj župnik sam prizna važen pomen, ki ga ima stan organistov. Saj lepo petje, vbrana glasba, katero naj ravno goji organist, tako lepo povzdiguje čast božjo, vzgaja ljudstvo. Že gledé na to torej, naj mu je tudi organist dober pripomoček v duhovskem delovanji! Naj ga ima zato res kot za svojega pomočnika v tem oziru, à ne le kot orodje, le kot hlapca! Skazuje naj mu torej prijaznost, priznanje in ljubezen in naj mu gre v vsem na roko!

2. V tej skrbi pa ljubezni naj se najprej sam natančno in jasno informira, kako plačo ima njega organist, da ne bo v tem oziru živel v kakih napačnih iluzijah!

3. Skrbi naj, da organist njemu odmerjeno plačo res dobi! Ako kdo ne daje, naj on sam zaostalo iztirja, da dotičnega k sebi pokliče ali kakorkoli. In če še to ne pomaga, iztirja naj on tudi za organista zaostalo sodnijskim potom. Mogoče, da bi se mu v tem oziru utegnile delati kake sitnosti, češ, da on za to nima pravice, kakor je slavno c. kr. okrajno glavarstvo ljubljansko v enem nam znanem slučaju bilo napačno odločilo. No, rekurz na deželno vlado je tudi visoko glavarstvo hitro prepričal, da je ravno nasprotno resnica, da župnik, ne le sme, marveč naravnost mora skrbeti tudi zato, da organist dobi svojo plačo.

4. Dandanes, ko se toliko novih pobožnosti upeljuje v cerkvi, mogel bi pač iz cerkvenega nekoliko odškodovati organista za take nove dolžnosti.

5. Skrbi naj župnik, da ne bo moral organist plačevati stvari, katere bi morala plačevati cerkev.

In to so: a) pevski zbor. O kakem pravem plačilu pri pevskem zboru pač skoraj ni govoriti. To je le neka nagrada, ki se daje pevcem. In vendar je tudi ta nagrada potrebna, ako hočeš, da veselje ostane. Saj se morajo dovolj truditi. Koliko skušenj, truda, zamude časa in dela je treba, predno se kaj poštenega doseže! Zato pa po pravici pristoji pevcem vsaj nekoliko nagrade za njihov trud. In to iz cerkvenega! Saj se pevci vendar ne trudijo za organista, marveč z organistom vred za cerkev, za ljudstvo. V imenu celega ljudstva ravno prepevajo čast in slavo božjo. Najbolje bi bilo, da bi vsaka cerkev razmeram primerno imela že kar določeno število pevcev in pevk, katerim bi se delila taka nagrada. Dekanijske cerkve n. pr. ki naj bi bile po deželi tudi gledé cerkvenega petja uzor drugim farnim cerkvam, naj bi imele vsaj 12 stalnih pevcev in pevk! Kakor hitro bi odstopil ali odstopila katera od teh, poskrbeti bi se moralo takoj za drugo (oziroma drugega), da zbor ostane redno pri tem številu.

Dober župnik pa bo dalje svoje zanimanje za pevski zbor tudi s tem pokazal, da bo ob gotovih prilikah pevce in pevke k sebi povabil na kako „malco“ ali kaj podobnega, ali — ako že tega ne mara! — jim vsaj še poleg vse nagrade še posebej v denarji dal za kaj tacega. Je dobro in ni brez vpliva. Za našo stvarino pa je zato važno, ker potem — organistu ni treba dajati in še teh stroškov imeti. Seveda si lahko kdo misli: „Saj mu tudi tako ni treba dajati!“ A tak pičlo malo pozna težavno stališče, katero ima organist!

b) Note. Poznam cerkev, ki do zadnjega časa ni imela prav nobenih svojih not. Vse, kar je bilo, bilo je — organistovo. Iz svojega si je moral kupovati, ako je hotel, da se je pelo. To nikakor ni prav! Vsaka farna cerkev mora imeti svoj inventar tudi za note. Tu bodi vse, kar se sploh rabi na koru: Cecilija, razne slovenske zbirke pesmi, Foersterjeva zbirka gradualov, vezane priloge „Cerkv. Glasbenika“, Graduale Romanum in njegov „Organum comitans, primerne latinske maše s posameznimi glasovi i. t. ≈ Vse to pa bodi v tolikih izvodih, kakor se ravno rabi gledé na število pevskega zbora. A vse to mora biti plačano s cerkvenim denarjem, vse zaznamovano v zapisniku, na vsem mora biti farni sigil! Prav v tem oziru naj bi knezoškofijstvo samo kaj ukrenilo. Saj je vender več kot čudno, neumljivo, kako ima marsikak vnet, goreč župnik skrb in pozornost za vsako malenkost takorekoč v cerkvi, vse oskrbi, vse napravi. Za kor pa in za note mu ni — nič mari. Skorej se mu zdi denar zavržen, ki ga v to izda. In vender je kor, so note nekaj stalno potrebnega, kar se nedeljo za nedeljo, praznik za praznikom rabi, mej tem, ko se razne druge stvari rabijo le ob gotovih priložnostih!

c) Mehač. Kaj še tega naj plačuje organist iz svojega?!

6. Dober župnik vedel bo organistu in pevcem nakloniti tudi postranskih dohodkov. Naj omenim le tako imenovane pogrebne maše in maše ob osmini! Po nekodi je tako, da so celo največji pogrebi z vsem le mogočim pompom, s kar največ mašami, a vse brez petja, brez orgel! Čemu to? Ako vse drugo lahko plačajo, zakaj ne bi še tega! Ako je pri tem že vse drugo nekako določeno, stalno, zakaj ne bi bilo tudi glede petja? Zakaj se ne bi pogrebi I. vrste, ako so z mašo, umevali že kar tako, da je tudi petje in orglanje zraven? Na mnogih krajih je že tako in ljudstvo — kolikor nam je n ano — je s tem popolnoma zadovoljno!

7. Vse to delovanje pa je na tak način mogoče le ondi, kjer med župnikom in organistom vlada harmonija, edinost vsaj v glavnih stvareh. Žalostno pa je tam, kjer še sedaj župnik in organist nista edina v stvari, ki je posebno za organista dandanes bistvenega pomena, gledé cecilijanskega ali kakor ljudje včasih pravijo „novega“ petja namreč. Naj bi si torej vsak župnik v tem oziru smatral za svojo častno duhovniško dolžnost, da tudi gledé tega vstopi v edinost z vso katoliško cerkvijo, ki ne le odobruje, marveč tako iskreno priporoča cecilijansko petje. Res ima za-se v marsičem lahko svoje pomisleke, predsodke. A ti pomisleki morajo izginiti, kakor hitro je sv. Stolica sama stvar v roke vzela in razsodila. In to se je zgodilo. Ergo! Naj ima torej — da tudi v tem oziru ne bo ovir! — vsak župnik naročen list „Cerkveni Glasbenik“ vsaj kot zastopnik cerkve, ako že ne sam zase, kar pa je glede na podporo tako lepe, tako vzvišene stvari gotovo vsakemu najtopleje priporočati. In ta list naj bere sam, da pa ga tudi organistu in pevcem, da ga berejo!

8. Posebno pa naj končno še župnik sam skrbi, da se bo njegov organist udeležil — občnih cecilijanskih zborov. In zakaj? Ker so ravno ti zbori kar največjega pomena za medsebojno združevanje in navduševanje organistov.

Dandanes se vse družijo. Vse čuti, da le v družbi je moč. Zakaj se ne bi torej tesneje združili tudi organisti, ki so po stanu že itak združeni? S takim stanovskim združenjem razširi se stanovska zavest, obzorje, mejsebojno navdušenje za delo in napredek raste in krepi. Tako pa se organist zakoplje tam v svoj kotic in kmalu se ne zmeni za cel svet več. Ker nikdar nič lepšega ne sliši, ne čuti, kako pomanjkljivo je to, kar on zna. Ker nikdar ne vidi svojih stanovskih tovarišev zbranih v večji množini, da bi se med seboj krepili, navduševali, bodrili, otrpne in izgubi veselje za napredek. Zato pa so ravno tako velikega pomena občni cecilijanski zbori. Na teh naj bi se posebno organisti zbirali v kar največjem številu, naj bi poslušali lepo glasbo, lepo petje in naj bi očitno povedali, kaj hočejo, kaj jim je potreba. A kako žalostni so sedanji občni zbori, ki so sicer tako lepo prirejani, a se jih udeleži komaj kakih 10–20 organistov! Župnik naj torej opozori organista, kedar ima biti tak občni zbor, on naj skrbi za to, da se ga organist udeleži. Potne stroške mu ob tej priliki zopet lahko in z mirno vestjo plača iz cerkvenega.

Ob sklepu naj opozorimo še na dve stvari, ki iz ravnokar omenjenega združevanja organistov med seboj nekako po sebi sledite, ki pa se nam za zboljšanje gmotnega stanja organistov zdite velepomembni. Najslabše pri stanu organistov je gotovo to, da za slučaj smrti pri njih ni popolnoma nič preskrbljeno. Ali se ne bi dalo tudi v tem oziru kako opomoči? Gotovo! In to na dva načina: a) Čim najpreje naj se ustanovi podporno društvo za organiste. Vsakovrstna podporna društva že imamo: učiteljsko, uradniško i. t. d. Zakaj se ne bi mogel do takega društva povspeti tudi stan, ki je tako številno zastopan? Zakaj ne bi šlo? Poskušalo se je pač že zadnji čas na Štajerskem z nečem takim. A to ni prav. Začeti bi se moralo v središču, v Ljubljani.

(Konec sledi.)

Kedaj so se tiskale prve glaske (note) s premičnimi tipi?

(Spisal dr. J. Mantuani.)

Na Dunaji je priredila e. kr. dvorna knjižnica v krasni veliki dvorani razstavo tiskovin na čast izumitelju tiskarske umetnosti. Ta izložba obsega izključno le knjige dvorne knjižnice ter čas upošteva samo od prvih poskusov pa nekako do l. 1560. Samo skupina za tiskane glaske kaže v glavnih potezah ves razvoj od začetka do današnjega dne.

Dasi je ta mala skupina mnogo, mnogo skromnejša, nego so bile sém spadajoče zbirke v glasbeni in gledališki rastavi l. 1892 na Dunaji, je vendar vzgodila za vednost na polju tiskovne zgodovine več sadú, nego ona. V glasbeni razstavi bilo je premnogo gradiva, tako, da ni bilo mogoče dobiti pregleda, osobito gledé tako minucioznih preiskovanj, kot jih gori zastavljeno vprašanje zahteva.

Zgodovina tiskovne umetnosti je uže davno zanimala i književnike i tehničke; tudi starinarji in nabiralci so jo pridno proučevali — toda dolgo ni prišlo nikomur na misel, zasledovati nastanek in razvoj tiskanja glasbenih not, osobito s premičnimi tipi. Še-le v novejšem in najnovejšem času sta spravila osobito dva učenjaka to vprašanje v živejši tir: Anton Schmid

nekdaj kustos dvorne knjižnice († 1857) sè svojo še dandanes večinoma merodajno knjigo: „Ottaviano Petrucci da Fossombrone, der Erfinder des Musiknotendruckes mit beweglichen Typen“ i. t. d. (1845) in Hugo Riemann, docent na Lipskem vseučelišči sè svojim delom: „Notenschrift und Notendruck“, ki je natisnjen v slavnostni spomenici povodom 50letnice Röderjeve tiskarne na Lipskem (1896). Dočim je bilo Schmidu še ledino orati v tej stroki, imel je Riemann uže mnogo pripravljenelega gradiva. V svojem gori navedenem delu prišel je do zaključka, kateremu na ljubo je prav za prav priobčil ves spis, da je prva knjiga, v kateri so glaske tiskane s premičnimi tipi mašna knjiga za Würzburgsko škofijo, tiskana pri Jurju Reyserju l. 1481., ter da je tiskar prvi, ki je tako tiskal, da je torej tudi izumitelj te tehnike.

Razstava v dvorni knjižnici nas natančneje poučuje in razdira Riemannovo hipotezo.

Sredi 15. veka, ko je Gutenberg izumil tiskarsko umetnost, bila je glasba uže na visoki stopinji svojega razvitka. Kolikor moremo dosedaj soditi, veljali so prvi poskusi, glaske tiskati, samo primerom v teoretičnih in naučnih knjigah. To pa zato, ker je bilo povsodi le kratkih izgledov treba, obsezajočih malo število not, ki niso vselej zavzemale niti ene cele vrste. Te primere bilo je razmeroma lahko vrezati v lesene ali pa tudi mehke kovinske ploščice, ki so se zajedno z besedilom tiskale. Na ta način je tiskanih mnogo učnih knjig, kot n. pr. Nic. Burtius „Musices opusculum“ (Bologna, 1487); Franchinus Gafurius „Practica musicae“ (Brescia 1497); Mihael Keinspeck „Lilium musicae planae“ (Augustae Vindel., 1500); Sebast. Virdung „Musica getutscht“ (Basel, 1511); Bened. Chelidonius „Voluptatis cum virtute disceptatio“ (Vindob., 1515); Venceslaus Philomates „Musicorum libri IV.“ (Vindob., 1523) i. dr. v. —

Ta tiskovni način pa ni bil prikladen za večje speve, in to iz več vzrokov. Bilo je namreč tehnično silo težavno, pripraviti dovolj velike plošče, bodisi lesene ali kovinske, kot so bile potrebne n. pr. za mašne knjige srednje oblike. Dalje so bile v takih slučajih i glaske i črke v besedilu med seboj nejednake, ker se je morala vsaka posebej s prosto roko vrezati v ploščo. Če je pri pregledovanji ostala kaka napaka, bila je potem za več izdaj stereotipna, ker se je plošča, ki je bila enkrat gotova, navadno ne gledé na napake vedno porabljala, kot nam to svedočijo nekatere knjige v več izdajah. Naposled je pa tudi še vpoštevati, da niso le tehnične težavnosti branile rabo plošč pri tiskanju večjih spevov, temveč — in to morebiti celò v prvi vrsti — različnost napevov po raznih škofijah, osobito v deželah nemškega cesarstva — izvzemši Italijo, kedar in v kolikor je bila ta dežela bistven del omenjenega cesarstva. Mašna knjiga, ki se je recimo v Würzburgu tiskala, ni smela obsegati domačih napevov, če se je hotela udomačiti v kaki drugi škofiji. Zato so tiskarji uže zgodaj ustregli takim zahtevam s tem, da so tiskali vrste z besedilom precej daleč narazen, tako, da je bilo med temi dovolj prostora za štiri glasbeniške črte, katere so pa morali nalašč za to izvežbani pisarji — „notisti“ kot so jih imeli v konservativnih zavodih, n. pr. v dvorni kapeli na Dunaju še do konca 17. veka — z roko ob črtalu dopolniti in glaske isto tako z roko napisati. Prva knjiga, ki je na ta način tiskana,

je palterij, tiskan v Mongunci, pri Fustu in Schöffnerju, 1457. A na ta način tiskalo se je še v začetku 16. veka.

Umevno je, da so tiskarji skušali priti temu nedostatku v okom; kajti tiskana knjiga je uže tako stala mnogo denarja, potem je bilo pa še „notistu“ posebej plačati za vpisovanje napevov.

To je bilo le tedaj doseči, ako se melodije s premičnimi tipi tiskajo.

Do otvoritve Gutenbergove razstave v dvorni knjižnici veljala je trditve Riemannova, da je prva knjiga, v kateri se nahajajo glaske s premičnimi tipi natisnjena mašna knjiga za Würzburško škofijo iz leta 1481. V tej knjigi namreč imamo dvakratni natisek s premičnimi tipi, to se pravi: najpred so natisnili (štiri) črte z rudečo barvo, potem pa čez te rudeče črte glaske s črno barvo. Na ta način je n. pr. tiskana še Wolfova izdaja ljubljanskega rituala, in istotako Pustetova izdaja liturgičnih napevov, ki imajo rudeče črte.

Če bi morali verjeti Riemannovi trditvi, morali bi misliti, da se je način kako je zvezati glaske s sistemom črt, iznašel na en mah. Ali to je že samo ob sebi neverjetno, ker se ne strinja z našo empiriko, tičočo se kulturnega razvitka. Gorši pa je dejstvo, da vemo do sedaj samo za jeden izvod rečenega würzburškega misala, ki se hrani v vseučilišni knjižnici v Würzburgu. Tudi nedostaja tej knjigi kolofon, t. j. sklepni odstavek, v katerem se belježi kraj, tiskar, založnik, leto, mesec in dan, kedaj da je bila knjiga dotiskana. Ker je izvod v Würzburgu popolen, vemo, da ni imel kolofona noben izvod tega misala. Imamo sicer v nadomestilo določbo škofa Rudolfa, v katerej pravi, da mora imeti mojster Reyser ta misala „de anno domini millessimo quadringesimo octagesimo primo octava die mensis novembris pleniter et omnimode integrum et perfectum“ (torej od 8. novembra 1481 do cela in v vsakem obziru popolno in dovršeno); a če bi tudi smeli iz te določbe s sigurnostjo sklepati, da se je Reyser res držal danega mu obroka, torej da je bil misal 8. novembra, 1481 dotiskan, ne moremo gledé glasek prav nič določiti. Misal je bil pač lahko dotiskan, a brez not; to so se lahko pozneje natisnile. To je tem verjetnejše, če vpoštevamo, da je Reyser istočasno natisnil tudi brevir v veliki obliki in sicer ga je priredil za napeve antifon, i. t. d., vendar pa ni natisnil napevov, marveč samo sistem za note. To vprašanje dalo bi se torej le tedaj dognati, če bi bilo mogoče primerjati in preiskavati več izvodov tega misala; kar se da trditi o Reyserjevem misalu je dejstvo, da je on prvi tiskal z gotičnimi (ali frakturnimi) glaskami. (↑)

Ker smo pa že pri vprašanji po prvem tisku not s premičnimi tipi, omeniti nam je vendar še druge mašne knjige, natisnjene v Benetkah, 29. grudnia, 1481 v tiskarni Ottavijana Scota. Tudi ta misal ima napeve, natisnjene s premičnimi tipi v črni barvi na rudeče črte. A pri tem imamo dokaze, ki nedostajajo pri würzburškem tisku. Ta knjiga ima izdaten in pravilen kolofon, iz katerega izvemo, kedo, kje in kedaj da jo je natisnil. Tudi je ohranjenih precej izvodov, in v vseh so glaske že natisnjene. Vse to opravičuje popolnoma pravilen sklep, da je ta misal prvi tisek, pri katerem se da sigurno dognati, da so glaske tiskane s premičnimi tipi in to na rudeče črte, ki so

prej tiskane bile: torej prva znana knjiga, v katerej so spojene glaske in črtovni sistem.

S tem pa nikakor ni rečeno, da se v tem Scoto-vem misalu nahajajo res prve glaske, tiskane s premičnimi tipi. (Konec sledi.)

Dopisi.

Farna cerkev sv. Jakoba v Škofji Loki. Dolgo že niste prejeli nobenega poročila iz Škofje Loke. Razne dela in opravila so stvar zadržale. Kratka notica naj zadostuje: pojemo dobro, točno in strogo po cerkvenih določilih, s koralnimi vlogami pri vseh slovesnih mašah, katerih je 43 vse leto. Pevecv je: 5 sopranov, 3 alti, 3 tenori, 6 basov; za razne slovesnosti se zbor pomnoži na 20 ali tudi več glasov. Za graduale nam zadostuje g. Ant. Foersterja zbirka v „Cerkvenem Glasbeniku“. Za manjše praznike sestavim tudi sam kako recitacijo. Ofertorije rabim tudi iz „C. Gl—a“ in iz „Lauda Sion“ Em. Nickel-a. To priliko porabim, da prosim gospoda stoln. kapelnika Ant. Foersterja v imenu mnogih gg. organistov naj nam blagovoli postreči z enako zbirko ofertorijev v našem listu, kakor z graduali. Veliko je župnih cerkva in tudi organistov, ki še morebiti polovico*) letnikov „Cerkv. Glasbenika“ nima. Jaz imam vse letnike, pa se mi je vendar prigodilo, da nisem tudi v vsem „Glasbeniku“ dobil figuralnega ofertorija; porabil sem koral. Pri teh naj bi bilo postavljeno tudi slovensko besedilo v razlago pevcem.

Jaz dam rad za tako zbirko ofertorijev 10 kron ako izide. Vsaka farna cerkev je dolžna si kaj enacega naročiti in podpirati, ravno tako organisti; a žalibog, da so nekatere službe organistov tako picle, da še pošteno živeti ne more in si mora iskati postranskih zaslužkov.

Naj se povrnem zopet k prvotni točki; nadalje kaj pojemo še pri nas? Sledeče: „Cecilija“ nam je za celo cerkveno leto, kar se tiče slovenskih. Rabimo tudi zbirko sv. Cirila in Metoda, P. A. Hribar, in skladbe naslednjih skladateljev: P. H. Sattner, Rihar, Fajgelj, Pogačnik, Belar, Vavken, Hladnik. Latinske maše so te: 1. Missa st. Caeciliae, Ant. Foerster. 2. Missa in h. st. Joannis Baptistae, I. Singenberger; 3. lat. maša sv. Trojice, Ignac Hladnik; 4. latinska maša, Feliks Uhl; 5. Osv. Joos, op. II.; 6. Osv. Joos, op. 16.; 7. nedeljska latinska maša Gr. Zangl, op. 29.; 8. Missa Jubilaris in Homagium Leonis P. p. XIII. op. 79. Gr. Zangl; 9. lat. v D. Karl Kempter op. 9; 10. Missa in h. st. Caeciliae, Adolf Kaim, op. 1.; Requiem pojemo: 1. koralni; 2. P. A. Hribar; 3. Anton Foerster; 4. J. Gütler. Te Deum 1. Anton Foerster, op. 57 po pesmi „Hvala bodi Gospod Bogu“; 2. Fr. Schöpf, op. 68; 3. Ignac Hladnik op. 10.; vseh skladb pojemo do 700 motetov. —

Iz Idrije 23. novembra. — Kako smo obhajali godovni dan naše patrone sv. Cecilije? Kolikor nam naše skromne moči dopuščajo, prav slovesno. Povprašali smo prej, koliko pevecv je prostih in pri godcih, koliko jih zamore zjutraj na kor, ne da bi zamudili delo in izgubili svojo „šibto“. Sreča nam je bila mila. Okoli 30 pevk in pevcov smo našeli in 11 mož orkestra nam je bilo na razpolago. Zato smo kar segli po maši, katero imamo bolj za večje praznike. Rieger-jeva na čast sv. Ulrihu je prav slovesna, zakaj bi je ne privoščili sv. Ceciliji, naši zaščitnici? Ker smo jo že večkrat peli, ni bilo potreba niti skušnje, le druge vloge smo si prejšnji večer še v spomin poklicali. Veščaki poslušajoči nas v cerkvi pri sveti maši so rekli, da smo prav izborno rešili svojo nalogo, niti obeh pozavn niso pogrešali, ker je bil bas precej dobro zastopan.

Na večer je bil koncert v Didič-evem salonu, povabljeni so bili — se vé da brez vsake vstopnine — vsi prijatelji umetnega petja in glasbe. 10 točk je imel orkester, 10 zbor, mešani in moški. Dasi se je točka za točko precej hitro vrstila, trajal je vendar koncert nad tri ure; ednajst je bilo že odbilo, ko se je končal program. Ne bom tu našteval posa-

*) Mnogo jih niti enega nimajo.

meznih komadov, a če omenim le dva, Bendl-ov „Križaci na morju“ in Sattner-jevo „Naša pesem“, je zadosti povedano, da smo v tem letu napravili precejšen korak naprej.

Kako je ugajalo, govori najbolj dejstvo, da se po končanem vsposredu ob pozni uri še ni hotel nobeden vzdigniti na odhod, vse je še pričakovalo, da bodo pevci ali godci še kaj navrgli; in prostori so bili v salonu in v stranski sobi vsi zasedeni.

Da ina naš cerkveni pevski kor nekaj veljave med občinstvom, smo z radostjo opazili letos. Običajni zabavni večer v kazini — kjer se zbirajo vsi uradniki in drugi njih vrstniki — so odpovedali samo iz tega vzroka, da se lažje vdeležé vsi cecilijanskega koncerta. Ni li to laskav poklon za nas, posebno še ako pomislimo, da je večina tukajšnjih uradnikov iz Češke, marsikateri so zelo muzikalčno izobraženi in precej izbirčni in natančni pri presojevanji glasbe. Prevzeli se radi tega ne bomo, pač pa nas bode taka pozornost spodbujevala in navduševala za marljivo delovanje in napredek na polju cerkvene in tudi narodne glasbe.

Razne reči.

— Na shodu českoslov. organistov, kapelnikov in lastnikov glasbenih šol, ki se je vršil 7. avgusta letos v Prerovu na Moravskem, sklenila se je cela vrsta resolucij, izmed katerih podajamo one, ki so i za naše razmere prikladne: 1. Redno plačo dobivaj organist iz cerkvenega imetja ali iz konkurenčnih skladov; 2. Obredi, pri katerih je po ritualu pevce privzeti (posebno pri pogrebih), naj se ne izvršuje brez vodje cerkvenega zbora (organista) in naj se ne jemljejo brez njegovega privoljenja tuji pevci; 3. Službe vodij cerkvenega zbora in organistov naj se oddaja le strokovnjakom, pouk v petju na meščanskih in srednjih šolah le vodjem cerkvene glasbe; 4. V svrhu pokritja potrebščin za kor posebno v svrhu nakupa muzikalij naj se odkaže dotacija iz pogrebščin; 5. Stan organistov naj se smatra v zadevi penzije kot stan zasebnih uradnikov in je želeči, da se odnosna predloga kar najhitreje zakonitim potom uveljavi.

— Našemu marljivemu gospodu dr. Josip Mantuani-ju, uradniku c. kr. dvorne knjižnice, posrečilo se je pri pripravljanju materiala za „Gutenbergovo razstavo“ najti več starinskih novosti, med temi v prvi vrsti najstarejši notni tisk s premičnimi tipi. Dospel je naš marljivi rojak do tega po lastnem in vestnem preiskavanju, kar do sedaj ona hvalisana „deutsche Gründlichkeit“ ni mogla dognati in sme si pripisovati to kot zaslugo Slovence. Sad svojega truda poslal je našemu listu, da ga priobči, za kar mu bodi tu izrečena najtoplejša zahvala.

— Praznik sv. Cecilije obhajala je naša orglarska šola ob 7. uri v frančiškanski cerkvi s slovesno sv. mašo, pri kateri so se vsi deli — ordinarium missae in spremljivi spevi — peli koralno.

— Gospod Josip Čerin naš rojak, nekdanj koncertni vodja „Glasbene Matice“ v Ljubljani, potem organist v avguštinski cerkvi na Dunaji, je postal regens chori v Hietzing-u (XIII. okraj) ter vodja tamošnje glasbene šole. — G. Alojzij Mihelič, doslej orglavec v Štangi pa se je preselil kot cerkveni pevovodja v Šmarje pod Ljubljano. Obema gg. želimo božjega blagoslova in mnogo uspeha.

Listnica vredništva:

Č. g. Fr. X. L. v Rimu: Lepa hvala Vam; žal, da za ta list ni bilo mogoče. — G. x + y + z = o: Saj veste, da dopisa brez podpisa ne priobčimo in Vašega toliko manj, ker je prerobati in se tudi z resnico krega; sicer bi se ne skrivali za jedračbo, s tremi neznanimi. Edino resnično je to, da kar ste pisali, = O.

Opazka. Ker je obolel stavec za note, se ni mogla tiskati priloga današnje številke. Pridejali jo bomo torej prihodnji številki „Cerkv. Glasbenika“.